

SEVGİ VE ÖZLEMLE

Susie Boyt 1969 doğumlu İngiliz yazar. Yedi romanın ve *My Judy Garland Life* adlı anı kitabının yazarıdır; *My Judy Garland Life* PEN Ackerley Ödülü'nün kısa listesine kalmış, Nottingham Playhouse'ta sahnelenmiş ve BBC Radio 4'te dizi halinde yayımlanmıştır. Uzun yıllar *Financial Times*'ta sanat, yaşam ve moda üzerine yazılar yazmış olan Boyt, Hampstead Theatre'in direktörlüğünü yapmakta, ailesiyle birlikte Londra'da yaşamaktadır.

Aslı Konaç 1988 yılında Kıbrıs'ta doğdu. Ortaöğrenimini Türk Maarif Koleji'nde tamamladı. Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Sinema ve Televizyon Bölümü'nü bitirdikten sonra, Glasgow Üniversitesi'nde çocuk edebiyatı alanında yüksek lisans yaptı. Çeviri yapmaya devam etmekle birlikte, çocuk edebiyatı alanında çalışmalarını sürdürmektedir.

Çevirilerinden bazıları: Francesca Haig'den *Ateş Vaazı üçlemesi* (*Ateş Vaazı*, *Kemik Haritası*, *Sonsuz Gemi*), Jack London'dan *Yabanın Çağrısı*, Sara Novic'ten *Savaştaki Kız*, Julia Gray'den *Ben Ada Lovelace*.

SUSIE BOYT

Sevgi ve Özlemle

Roman

Çeviren
Aslı Konaç

YAPI KREDİ YAYINLARI

Mary ve Cecilia için

Seni affediyorum Maria
Hiçbir şey eskisi gibi olamaz artık,
Ama seni affediyorum Maria
Suçun sende olduğunu düşünsem de,
Seni affediyorum Maria,
Asla unutamam,
Ama seni affediyorum Maria
Bunu lütfen unutma.

Stevie Smith

BİR

O akşam birkaç eski hayalet geldi ziyaretime, paltolar ve atkılar kuşanmış vakur bir tortu. Hâlâ kızlar diye anıyordum onları –Christine, Sarah, Fran–, sıkı bir dörtlüydük bir ara; birbirimizle hiç durmadan alay eder, akrilik yünden V yaka kazaklarımızla otobüs durağında birbirimize içimizi dökerdik, şen şakraklık, maskaraya bayılırdık, biraz da cesurduk ve kuralları çiğnemek için yanıp tutuşurduk.

Aramızda hüküm süren Christine'di: Hem görünüşü hem de kişiliğiyle parıldardı. Görünüşü Pamuk Prenses'i anımsatırdı ama ondan çok daha fırtınalı bir karakteri vardı – kurnaz, zeki ve akıllıydı, çok akıllıydı hem de, öyle ki sizden hoşlanırsa biraz şaşırı, bu övgü ayaklarınızı yerden keserken bir yandan da paniğe kapılırdınız. Bir keresinde “haince” kelimesini kullandım önünde, öyle ahım şahım bir kelime değil ama sözlükte yer aldığı halde haftalarca pişmanlığını çektim. Christine biraz yumuşamış. Alaycılığı gitmiş. Kocası Luke otuz yıl önce herkesi şaşırtarak iki küçük çocukla bırakıp gitmişti onu, dokuz yıl sonra da mavi bir kâğıda mektup yazarak eve dönmek istemişti, öyle pat diye.

Onu uzun zamandır görmemiştim ama beni aramıştı, bu meseleyi konuşmak için buluşmuştuk. Hava soğuk ve rüzgârlıydı ama yürümek istedi; yürüyüşün ritmi, bir de parlak ışık her şeyin yerli yerine oturmasını sağlar diye düşünüyordu. Yanımda bir defter, iki de sivri uçlu kalem götürdüm, Finsbury Park'ta tahtaları kırık bir banka oturduk, dizlerimiz birbirine değiyordu. Christine bu etkinliğe uygun giyinmişti: Şarap rengine İspanyol çizmeler ve rüzgârda dalgalanan hoş bir yağmurluk; iki sütun yaptık, biri evet, biri de hayır için. Ben pek katkıda bulunmadım. Kendimi nasıl ifade edeceğimi bilmiyordum. Ama aralarda sadakatle başımı sallıyor, öfkesini körüklememeye özen gösteriyordum. Hayır sütununu doldurmakta hiç zorlanmadık: Luke salataya çiğ soğan koyar, pis bisikletini mutlak masasında sökerdi, daha neler neler – yine de Christine onu eve geri aldı. Bu bir hataydı bana göre, güven kalmadıktan sonra. Bir kere yaptıysa, diyordu Christine, ki bildiği kadarıyla üç kere yap-

miştı. Günlük yaşamı kaçamaklarla dolu adamlardandı; sır tutmak ve bir şeyleri gizlemek doğasında vardı, ustalıklı ortadan kaybolma numaralarıydı onun için hepsi. Mahremiyetine öyle önem verirdi ki hatırının sorulmasından bile hoşlanmazdı.

“Orada burada karşılaştığınız oluyor mu hiç?” diye sordu.

“Hayır.” Başımı iki yana salladım.

Luke bir keresinde yaşanmamış hayatların onu dehşete düşürdüğünü söylemişti bana, bunu ancak aile bağlarını hor görmesine yorabilmişim. Ama günün sonunda, ya da sabahleyin, kendini daha az yavan hissetmenizi sağlamak gibi şaşırtıcı bir yeteneği vardı. Ayrıca Christine’in cömert ruhu etkilemişti onu, eve geri kabul edildiği için kendini şanslı ve minnettar hissediyordu; eve iyice yerleşerek boş zamanının çoğunu Christine’le oğlanları mutlu edecek şeyler tasarlayarak geçirmeye başladı. Christine ressamdı ve çocuklar artık evden ayrıldığına göre bütün gün, bazen bütün gece resim yapabiliirdi, her yerine boya sıçramış lacivert Fransız tulumu ve tüm dalgınlığıyla. Çok da iyi bir ressamdı, gerçi resimlerinde zorlama bir kuvvet olduğundan endişe ederdim. Herhangi bir şey hakkında olmadıklarından. Üç yılda bir falan sergi açardı. Belki de kıskançlık ediyordum. Bazen kıskanç olabiliyordum.

Sarah ve Fran hâlâ birbirlerinin en yakın arkadaşlıydılar ve komşu sokaklarda yaşıyorlardı. Fran çocuk kitapları basan bir yayınevinde çalışıyordu; içe dönük, sorumluluk sahibi ve titiz bir insandı. Tek başına olmadığı bir zamanı hatırlamıyorum. Şimdilerde kendi romanını yazıyordu –anne babasının cinsel hayatıyla ilgiliymiş ama daha fazlasını söyleyemem demişti, bu içerik için yeterince olgun değilmişim gibi. Sarah daha yumuşak, dağınık görünümlü ve cömert biriydi. Şu sıralar Geoff’le yaşıyordu –Geoff bana göre fazla gürültücü ve candan biriydi, harika bir açıcıydı, her ne kadar bu konuda susmak bilmesede – ve kısa süre önce öğretmenliği bırakmıştı. Yeni bir sayfa açmak istediğini söylüyordu, antika pazarının köşesinde minik bir dükkân açmıştı, iki buçuk metreye iki buçuk metre bir yerdi, daha da küçük üst katınaysa ölümcül bir metal sarmal merdivenle çıkılıyordu. Eski kıyafetler satıyordu burada: Victoria döneminden beyaz gecelikler, boncuklu hırkalar, 1930’lardan kalma, çiçeklerle bezeli ipek ve bürümcük kumaşlardan elbiseler ve bazen Edward dönemi tarzında gelinliklere dönüştürdüğü dantel perdeler. Karatahtanın kimseye yakışmayan gri gölgelerine kıyasla her şeyin üzerine altın rengi,

soluk bir ışık düşüren bu ortamın romantik olduğunu düşünüyordu. Ama boş zamanının her saniyesini kâğıt bakmak yerine sökül dikmekle geçiriyordu artık, ki bu kahramanca ve kadınsıydı, evet ama bir ilerleme olduğu söylenebilir miydi? Ben ikna olmamıştım.

Onlar benim hakkımda ne derdi, emin değildim. Uzun boylu, kestane saçlı ve çaresiz mi? Cesur olabilmek için kabalaşmak zorunda kaldığımı iddia ederler miydi?

Kendimizi deniz yeşili koltuklarla eski mavi kanepede arasında bölüştürerek küçük oturma odamda oturmuş, Lily yan odada uyurken fısıldar gibi konuşuyorduk. Kimse konuşmadığında Lily'nin aldığı nefesler işitilebiliyordu. Uyurken onu dinlemeye bayılırdım çünkü içine çektiği şey hayatmış gibi gelirdi bana. Hepsı Eleanor'u merak ediyordu; en azından soruyorlardı ama ne diyeceğimi asla bilemiyordum. "Aynı", bazen bunu deniyordum, ya da alaycı bir "Yani, bildiğiniz gibi" ama doğru tonu yakalamak zordu. Birkaç yıl önce bir hata etmiş, meraklı kulaklarına yakın zamanda kötüye gittiğine dair bir haber almadığım anlamına gelen "Stabil" yorumunu yapmıştım, oysa "stabil" tam olarak bu anlama gelmez. Başta bunu bir iyileşme ilanı gibi algılayarak kocaman, dokunaklı gülümsemeler ve ağlamaklı tebriklerle karşılık vermişlerdi ama durumun farkına vardıklarında hiçbir hatamı düzeltmemişti. Bazen üzüntümü yetersiz bulacaklarından ya da cesaretimi yitirdiğimi düşüneceklerinden korkuyordum. Ortalıkta dolaşan bir şeyler varsa mutlaka sezerdim bunu: Huzursuzluk, yargılama, ya da sertleşmeme neden olan tuhaf, kontrol dışı bir baskı.

Lily'nin benimle olmasının çeşitli açılardan Eleanor'u kaybetmenin bir telafisi olduğu gibi bir düşünceleri vardı. Ben mutfak masasında sınav kâğıdı okur, bebek telsizinden Lily'nin komik komik mırıldanarak adeta gününü değerlendirmesini dinlerken, umut dolu bir bütünlüğümüz vardı sahiden. Yoruldukça kendi kendine konuşmalarının da daha evrensel bir hal alması beni daima gülümsetirdi. Ama Lily beni onarmanın ona düşüğünü düşünecek olursa, iki kere başarısız olmuşum demektir.

"Tanrı'ya şükür öğretmenliğin var" dedi Christine, Sarah da aynı şeyi söyledi, Fran de. Her derde deva! (Birkaç yıl önceki son buluşmamızda da kelimesi kelimesine aynı şeyi söylemişlerdi.) Saman sarısı şarapla dolu bardaklar dağıttım herkese. Eski okul arkadaşlarımla sırtlarında yastıklar, önlerinde de su bardakları ve badem

dilimleriyle doldurulmuş yeşil zeytinlerle parlak kırmızı biber dilimleri vardı, konserve. Lily için ördüğüm peygamber çiçeği mavisi hırka, kolları açılmış halde koltuğumun kenarına serilmişti. Onların yanında fazlasıyla anaç bir ortam yaratmaya çalıştığımı fark ettim. Belki de Eleanor'un bir zamanlar değerli şeylere sahip olduğunu ama bunları boşa harcadığını, boşa harcamayı seçtiğini bilmelerini istiyordum. Kişilik meselesinin zor yanlarından biri de bu – onu etkili bir biçimde aksettirmeye çalışırken belli belirsiz bir oyunculuk kokusu her şeyi bulandırır daima. Beni merhametli bir ışık altında görmelerine ihtiyacım vardı. Belki de sadece çok yorgundum.

“Bu hafta bir şey gördüm ama sözünü etsem mi bilemedim” diyordu Christine.

“Ya?”

“Yani büyük bir şey değildi ama – ee, bilmiyorum ki. Boş ver aslında. Hiçbir şey söylememeliydim.”

İşte böyle şeylere katlanamazdım.

“Artık söylemek zorundasın” diye mırıldandı Sarah.

“Kötü bir şey mi?”

“Yok yok. Sayılmaz, kötü sayılmaz, çok kötü sayılmaz.”

“Söyleyebilir misin?”

“Peki, Sainsbury's'den dönüyordum, metronun önünden geçtim, dışında genelde evsizlerin içki içtiği kısım olur ya, dilencilerin falan, girişin orada birbirine sokulmuş oturan küçük bir grup vardı, etraflarında uyku tulumları falan seriliydi, şişeler, paketler, battaniyeler, süt, sigaralar, sanırım bir paket mısır gevreği de vardı, bir de para isteyen küçük bir tabela, bir tanesinin kocaman bir köpeği vardı, birinin de gitarı, biri de, biri de Eleanor'du.”

“Ya.”

“Yani çok neşeli görünüyorlardı. *Kendilerince*.”

“Neredeyse –neydi o kelime– *pikaresk* bir sahneymiş gibi anlatıyorsun.” Sık sık selam verdiğim evsiz kadın geldi aklıma, neyi var neyi yoksa ailesiymiş gibi bağrına basardı.

“Tam olarak öyle değildi.”

“Yok, yok. Ben... şaka yapmıştım.”

“Zor olan şuydu, onu birkaç yıldır görmemiştim, ne kadar değiştiğini – yani onu gördüğümde nasıl–”

“Şoke oldun. Tabii. Çok anlaşılır.” Nazik konuşmaya çalıştım ama zordu.

“Bayağı şoke oldum, evet. Yani sanki–”

Böyle anlarda insanların mecazi konuşması beni dehşete düşürdü. “Beceriksizce yıkanmış güzel bir elbise gibi görünüyordu.” “Yüzü perişan günlerin haritası gibiydi” falan filan. “Perişan korolar”*, dayanamazdım buna. Iskarta bir Shakespeare sonesinden devşirilmiş laflar. İnsanlar Eleanor’u her zaman epey güzel bulurdu ve bunun artık doğru olmayabileceği ihtimali karşısında bu kadar heyecanlanmaları biraz fazlaydı. Geçmişte aleyhimize mi işlemişti yani bu durum? (Çok güzel olmanın getirdiği o mesafelilik vardı onda sahiden.) Bir keresinde kızlardan biri “zatürreeye davet çıkardığını” söylemişti, bir şey ima eder gibi. Böyle şeylere aldırış etmemem gerektiğini biliyordum.

“Üzgünüm” dedim sadece. “Gerçekten özür dilerim. Senin için–”

“Hayır, hayır” dedi. “Bir an bile *senin*–”

“Önemli değil” dedim. “Sorun yok. Sadece...” Koltuğumda bir öne bir geriye sallandım, gözlerim yaşarmıştı ama öyle çok fazla değil. Makul gelen bir yanı vardı gözyaşlarımın.

“Ah Ruth! Ağlattım seni. Ne kötü!”

“Endişelenme lütfen – sadece, sadece kimyasal bir şey.” Gözlerimi parmak boğumlarımla sildim.

“Doğru muydu, yanlış mıydı bilmiyorum” diye devam etti Christine, “ama yanına gidip alnından öptüm, diğerleri gibi kötü kokmuyordu, kirli de değildi ama saçları iyice incelmış biliyor musun, tel tel ve bayağı donuk görünüyor, kafa derisinin pembesi de görünüyor, çiğ bir pembe, çok kötü bir şeyse beni affet ama ona bir onluk da verdim. Vermezlik edemedim.”

Bu beni biraz sersemletti. “Teşekkür ederim” dedim içten bir minnetle. Hâlâ tam anlamıyla minnet duyup duyamadığımdan emin değildim; öyle eski moda bir şey gibi geliyordu ki bana, neredeyse yapaydı, mahremiyetten yoksundu ve hayatımın çoktan yitirdiğim bir kısmına aitti. Eleanor suçlu olduğu çıkardığında bir kulak çöpünü kalamın losyonuna batırıp ateşli bedenini kaplayan beneklerin etrafına küçük pembe taç yaprakları boyamış, noktaları yapraklar ve ince sarmaşıklarla birleştirmiş, çiçeklerin kuruyup tebeşir beyazına dönmesini izlemiştim. Bu içtendi işte. Bir an için

* “Bare ruin’d choirs”: Shakespeare’in 73. sonesinde bir dizede geçer ve çıplak ağaç dallarını anlatır. (ç. n.)

gözlerimi kapadım. Para umurumda değildi ama saçlarının, ki şüphesiz kendince masumdu, böylesine ayıplanması umurumdaydı.

Odada birdenbire hatırı sayılır bir gerilim oluşmuştu. Kimsenin benim açık iznim olmaksızın bir şey söylemek ya da hissetmek istemediği ortadaydı. Arkadaşlarım hassas olabileceğimi bilirdi. Gerilen asaplarla zonklayan ve eski okul arkadaşlarımla incelikli bir kadın dayanışmasıyla yıkanarak, yıkanmaya çalışarak, ya da yıkanmamaya çalışarak, söylemesi zordu, oturdukları küçük odada neredeyse boğucu denecek bir yakınlık vardı. Sarah'ın yanağında kaçak bir damla yaş vardı, onu başparmağının tırnağıyla silerken geride kısa ömürlü, kırmızı bir çizik bıraktı. Böyle şeyler yaşanmasını istemiyordum.

Boş bir ekim günüydü, muğlak bir gün. Güneş alçalmıştı artık, şekilsizdi. Işık büsbütün solmaya başlamıştı; sokak lambaları bir bir yanarken, verdikleri parıltıyı fark ettim. Utanç. Pişmanlık. Keder. Ertesi gün saatler geri alınacaktı. Noel'e doğru atılan o umut dolu depar. Suyun üzerinde nasıl kalacağımı bilmiyordum. Hayatımın belli ki benden talep ettiği aşırı gurur. Ya da aksine, sıfır gurur. Küçük iki kızın sokakta bir parça ipi lamba direğinin çevresine dolayıp bağlamasını izledim, biri ipi ritmik bir biçimde döndürürken diğeri de üstünden atlamaya başladı. *"Kırmızı elma limonlu turta, sevgi-linin adı neymiş hadi açıkla. A, B, C, D..."* Birden bağrışmalar oldu ve bir arabanın kapısı çarpıldı; kısa siyah elbiseli genç bir kadının kahkahalar atarak sokak boyunca koşmasını izledim, omzundaki beyaz çanta savrulup duruyordu.

"Ne yapabiliriz?" dedi Sarah yalvarır gibi. "Senin için ne yapabiliriz Ruth?"

Bana yardım etme ihtiyacı duymalarının benim sorunum olduğuna pek sanmıyordum. Çılgın başkaldırı hayalleri kurdum ama gülümsemekle yetindim.

Tam o sırada Lily, mavi beyaz pijamalarıyla kahramanca odaya daldı, gözkapakları pembeydi, gözlerinin kenarları uykudan çapaklıydı, bukleleri yassılmış, düzleşmişti. Gözlerini kırıştırdı, rüyadaymış gibi odadaki kadınlara baktı, sonra da eliyle gözlerini örttü –Garbo'yu andıran bir hareket olduğunu düşündüm bunun, sessiz filmlere ait, çarpıcı bir jest– ve kucağıma yığıldı, çok fazla uzvu vardı sanki, altı ya da dokuz tane, o bir koalaymış, ben de bir ağaçmışım gibi üzerime yapıştı, tam olarak öyle değil de, hareketle-

rinde ben eviymişim, bedenim eviymiş, onun doğal ortamıymış gibi bir beyan vardı. O anda bana benim içimden çıktığını söyleseniz, inanırdım size.

Bana muazzam bir bağlılık gibi gelen bu hareket karşısında bir an için hiç kıpırdamadan oturdum. Orada toplanan kadınların bana birden, iki dakika önce akla bile gelmeyecek bir kıskançlıkla baktığından emindim. Bir an için hayatım hiç de mahvolmuş gibi gelmedi bana.

Çıkıp gittiler, bir süre içimde yükselen somut minnet dalgası ve hâlâ kucağımda yatan Lily'yle yarı karanlıkta oturdum ve kollarıyla bacaklarından gelen sıcak sükûnda huzur bularak hayallere daldım. Birkaç yıl öncesinin oldukça keskin kenarlı Noel'inin izlerini duyumsadım. Hedefler değişmişti gerçi, umutlar kendilerini daha gerçekçi yerlere çekmişti ve o tuhaf gün, ekşi suratlı ya da çirkin ya da delirmiş gibi görüldüğünüz için bir kenara attığınız eski bir fotoğrafa benziyordu ama elbette, onu yıllar sonra bir yığın eski mektubun arasında bulduğunuzda, şimdi öyle olmak için neler vermezdim diye düşünürdünüz.

Eleanor tatil döneminde beni görmek istememişti –bu hemen hemen üç yıl önceydi– ama 25 Aralık günü öğleden sonra birlikte yürüyüş yapmak için buluşmayı kabul etmişti. “Pikniğe ne dersin?” demiştim, kaybol diye karşılık vermediği için de Regent’s Park’ı önermiştim, özel bir havası olan bir yer olsun diye; ne de olsa bazen kuğulara, bir göle ve bir açık hava sahnesine ihtiyaç duyardınız. “Bir gibi seni alırım, oradan gidiveririz” demiştim ama o Holloway’de kaldığı yerin birkaç dakika uzağında, yol kenarındaki mütevazı bir çimenlikte buluşmak istedi.

Griye çalan, inatçı derecede sıradan bir gündü, özensiz gri ışığını yayıyordu her yere. Noel sabahı yalnız başına uyanmak benim için olağan bir durumdu ama dürüst olmam gerekirse, gururumu birazcık incitirdi. Parkta bir iki tozlu, dağınık çalılık ve üç ahşap bank vardı, biri hemen yanındaki otobüs durağı için kullanılıyordu ama daha çok abartılı bir refüj görevi görüyordu, ağaçsız sayılabilecek, tekinsiz görünen bir yerdi. Geceleri kaçınılması gereken bir yer olduğu kesindi. Oraya vardığımda Ben’le birlikte otobüs durağı bankında oturuyorlardı, bu hava için ince giyinmişlerdi, Eleanor’un omuzlarına dökülen uzun parlak saçları gri kasvetli ışıktaki incecik simli şeritler gibi görünüyordu; ikisi de bir beklenti

içindeymiş gibi etrafa bakınıyordu, sanki kimse Noel günü otobüs diye bir şey olmadığını söylememiştii onlara. Ben gülümsedi; neşeli denebilecek, hırçın ama kaygısız bir iyimserlik vardı üzerinde. Ayağa kalkıp öperek karşıladı beni, evrene karşı sevgiyle doluydu. Bu üçüncü karşılaşmamızdı ve beni selamlama şekli Eleanor'un onu bana karşı zehirlemiş olamayacağını düşündürdü bana.

"Mutlu Noeller!" diye seslendim, ikisi de onlara inanması zor iltifatlar etmişim gibi gülümsedi. Sokağın dibindeki bankta oturmak yerine parkın içine doğru ilerlememizi önerdim – neden olmasındı, sonuçta Noel günüydü. Peşimden geldiler ama Eleanor çok yaşlıymış ya da eklemleri katılaşımış veya sızlıyormuş gibi hemen başka bir banka oturdu.

"Fazla vaktimiz yok" dedi.

"Tamam canım." Öyle solgundu ki.

Çantamdan kahve dolu termosu çıkarır ve içindekini mavi ağızlı üç beyaz emaye kupaya doldururken rol yapıyormuş gibi hissettim, daha küçük bir kaptan süt –sıcak süt– de ekledim. Eleanor'a çorabını* uzatırken kendimi aptal gibi hissettim, ilgi çekmeye çalışıyormuşum, hatta bir teşhirciymişim gibi. "Anne!" diye bağırdı ama sesi memnun olmuş gibiydi. Çorabı açmadı ama küçük bir evcil hayvanmış gibi kucağına bastırdı. Paketleri sardığım kırmızı krepon kâğıdının Eleanor'un vücut ısıyla yumuşadığını hissedebiliyordum; gümüş rengine bir ip halkası kayıp yere düştü. Ben'e Sarah'nın dükkânından Black Watch tartan** desenli eski siyah bir atkı almıştım; bunu kim olsa severdi, değil mi? Ağırılığı olan bir şeydi, tam bir beyefendi atkısı, oturaklı. Ben olsam severdim yani. Hediyeyi hemen, kâğıdı yırtarak açtı. Çok sevinmiş görünüyordu. Atkı şaşırtıcı derecede zarıftı, hemen boynuna dolayıp mutlu, çekingen ve sersemlemiş bir tavırla mırıldanmaya başladı: "Benim için fazla iyi."

"Ne biçim laf o!" dedim. "Saçmalama!" Hepimiz güldük ama kahrkahanımız kulağa tehlikeli geliyordu.

Cesaretimi toplayıp kırmızı ekoseli üç mutfak bezini eski bankın üzerine serdim, altın rengi kâğıt tabakları bir üçgen oluşturacak şekilde dizdim, hazırladığım hindili sandviçleri açtım, etin yarısı beyaz, yarısı kahverengiydi, hâlâ ılıktı, tereyağı parlıyordu. Folyoya

* Noel arifesinde içine hediyeler doldurulması için geleneksel olarak şömine rafı gibi yerlere asılan çorap ya da çorap biçimindeki çanta. (ç. n.)

** Koyu yeşil, lacivert ve siyah kareli, geleneksel bir İskoç kumaşı. (ç. n.)

sarılmış kestaneli iç harcı da etin üzerine serpiştirdim, üzerine de bir kaşığın arkasıyla boş bir kahve kavanozuna doldurduğum kızıl-cık sosundan sürdüm. Brüksel lahanalarıyla dolu kâğıt bardağı da bankın üzerine yerleştirdim.* Elim titriyordu. Alaycı bir tonla, “Noel vitaminleri” diye geveledim ama yemeklerin biraz sahte görünen bir yanı vardı, rol yapıyorlarmış gibi. Üç küçük şişe de kola götürmüştüm, şu kıvrımlı şişelerden –fazla sağlıklı şeyler oldum olası dehşete düşürmüştür beni–, ayrıca isteyen olursa diye kırmızı beyaz çizgili pipetler de almıştım. Bir poşette alıtlı bir kutu Kızılgerdan** desenli Noel fişegi*** vardı, her tabağın yanına iki tane koydum. Çoban puskülü desenli kâğıt peçeteleri unutmuştum. Uzun kırmızı bir mumu bir yumurtalığa oturtup elimle koruyarak yaktım, lanet rüzgâr onu söndürene dek alevin sıcaklığını parmaklarımda hissettim. Kimse bir şey söylemedi. Birdenbire sert zemine bastırduğım ayaklarımın, soluk, gri havanın, altımızdaki ve başımızın üstündeki boşluğun ve düzensiz nefes alıp verişlerimizin farkına vardım. Kendimi bilerek uyuşturdum. Hepimiz her şey son derece normalmiş, dünyanın son gününde Noel yemeği yiyormuşuz gibi davranıyorduk.

Hafif bir yağmurun gelmesiyle gergin atmosfer de boynunu bükmeye başladı. Dairemdeki masayı, yumuşak koltukları ve insanı hipnotize eden kömür ateşini düşündüm. Ben bir şeyler yedi ama Eleanor yemeyecekti, bunu görebiliyordum. Kendi kendini yok etmeye niyetli birçok genç kız gibi Eleanor’un da iştahı dengesizdi. Dışarı çıkarak zaten abartılı davrandığını düşünüyordu. Boğazımın gerisinde bir parça Noel ilahisi çalıyor, altı canlı nota hızla yükseliyordu. Sözlerini hatırlayamıyordum. Hah. *Hiçbir şey yıldırmasın seni.*

Ben sandviçini bıraktı, üzerinde yarım ay biçiminde üç ısırk izi vardı. Bütün nezaketini tüketmişti, artık sadece artan bir sabırsızlık, yükselişe geçen yeni doğmuş, gergin bir düşmanlık, ikisi arasındaki kaçamak bakışmalar ve nefret parıltıları vardı. Eleanor bir ya da iki kez bana yakıcı, acı bir haber vermenin eşiğine gelmiş gibi göründü, tırpanın ağzı üstüme üstüme geliyordu. Küçük, ahşap bir kutudaki lokumları çıkardım (neden yaptım bunu?), üzerinde

* Hindi, kestaneli iç harç, kızıl-cık sosu ve Brüksel lahanası gibi yiyecekler, özellikle Birleşik Krallık’ta geleneksel Noel yemeklerinin bir parçasıdır. (ç. n.)

** Noel’le ilişkilendirilen bir kuş. (ç. n.)

*** Birleşik Krallık’ta Victoria döneminden bu yana Noel yemeği sırasında iki kişi tarafından karşılıklı çekilerek patlatılan ve içinden minik hediyeler çıkan kâğıt fişek. (ç. n.)

elma yeşili yazılar olan sal ağacından kapağı kaldırdım ve iç tarafı sigara paketlerindeki kâğıtlar gibi mat olan gümüş kâğıdı açtım. Folyonun altında beyaz, mumlu kâğıt vardı, onun altında da sıra sıra ve dip dibe dizilmiş çok sayıda hafifçe renklendirilmiş güllü ve limonlu karecikler, on bir kokulu, kusursuz sıra, pembe sarı pembe sarı, üzerleri kuru kar dokulu bir pudra şekeri ve mısır nişastası karışımıyla kaplı. İkisi de başını iki yana salladı, öyle yapmasalar şaşardım. O sırada aklıma başka hiçbir şey gelmedi, çantamdaki numaralar tamamen bitmişti. İçinde bulunduğumuz an gittikçe kırılğanlaşıyordu. Etrafımda yeşil çok az şey vardı, yaşlı çimenler çamurluydu ve paketler, izmaritler, teneke kutularla doluydu; az sayıdaki bitkiyse ezilmiş ve terk edilmiş görünüyordu. Bütün bu süre boyunca usul usul gülümsedim, oysa içten içe bunun hayatımın en kederli anı olabileceğini düşünüyordum.

O zamandan bu yana çok daha büyük kederler yaşadım ama hilekâr hafızamda dar açılardan gözlemlenen bu ümitsiz buluşma pürüzsüz bir tür zarafetle ışıldıyordu, klasik bir albüm kapağı falan gibi ya da çok sevilen kasvetli bir Avrupa filminden bir kare gibi: Tuhaf, folklorik bir kararlılıkla zayıf bir Noel neşesi yaratmaya çalışan ihtiyatlı yaşlı kadın. Çıplak ağaçların yakıcı silüetleri – hepsi. Niyetlerim ve âdetlerimle demode olduğumun farkındaydım; güzel, narin ve gizemli çiftse –ıssız birer ada– diremiyor, hoş görüyor, dışlıyor, görmezden geliyor, tahammül ediyordu. Hatıralar onları her alıp baktığınızda biraz değiştirdi elbette; amacınıza hizmet etmeleri için biçimleri üzerinde yapılan küçük ya da büyük ayarlamalar gerekliydi, ya da sizin onların amacına hizmet etmeniz için. Ama öyle zor bir gündü ki.

Vedalaştık. Can sıkıntısından donuklaşmışlardı artık. Eleanor onu öpmeye yeltendiğimde başını çeviriverdi, bir ağız dolusu saçtan başka bir karşılık alamamış oldum. İnsanlar bana nezaketsizce ya da fazlasıyla nezaketle, “Tatilde Eleanor’la görüşme fırsatın oldu mu hiç?” diye sorarsa, en azından dürüstçe şöyle diyebilecektim–

“Anne?”

“Bir şey söyleyeyim mi?”

“Lütfen.”

“Çocuğum olacak” dedi. “Küçük bir kız.”

Gözlerinde bir anda beliren bir parıltı gördüm ve kollarımı boyuna doladım. “Neye ihtiyacın var?”

iki

Vaftiz gününün sabahında bir Sainsbury's poşetinin içindeki Sikkert tablosunu Bond Sokağı'nın yakınlarında bir adama götürdüm. Ben resmî ve anlaşılabilir bir şeyler mırıldanırken karşılıklı durduk. Dörtte üçü boş, loş bir İtalyan kafesindeydik. Bir ütü tahtasından daha geniş olmayan, baklava şeklinde, gül ağacı ahşabı görünümlü on iki parlak masa ve kaçırılmış fırsatlarla ilgili kafa ütüleyen Elvis.

Gergindim, fırtınalı denizlerde gemi kazasına uğramış biri gibi hissediyordum kendimi. Adam tablonun üzerindeki kese kâğıdını çıkardı, dudaklarını büzdü ve omuzlarını düşürdü. Kendini hayal kırıklığına hazırlıyordu, bunu görebiliyordum. Bu düzmece oyununu aklımın bir kenarına yazdım, belki ileride işime yarardı. Adam sıksa ve dar göğüslüydü; Dickensvari, bitkin bir solgunluğu vardı. Parmaklarının onunda da nikotin lekeleri vardı. Saçları darmadağındı.

Paldır küldür otururken dirseğimi sandalyenin kenarına çarp-tım, küçük birer kahve getirdiler bize, biri sade, biri sütlü. Fincan tabakları yağlıydı, burnuma yanık ekmek kokusu geliyordu ve pembe bir tulum giymiş iriyarı kadın garson öğle yemeğine hazırlanıyordu; tırıklı bir bıçakla iri domatesler doğruyor, sarı bir marulu yaprak yaprak ayırıyordu.

"Müthiş bir resim sayılmaz" dedi adam. "Bir eskiz."

İki yanında kırmızı perdeler olan bir sahnede, beyaz organzalar içindeki, bir kolunu üst balkona doğru uzatmış, serçeye benzeyen bir figürü resmeden bu çok eski görünümlü tablo, elimdeki en iyi şeydi.

"Ya?" Sesimdeki acı tizliği duydum. Kahveden koca bir yudum aldım. Öyle yorgundum ki, neredeyse umursamayacaktım. Tablonun bana veriliş şekli biraz korkunçtu – daha yaşanırken bile unutmaya çalıştığınız olaylardan biri.

"Neyse o" dedi adam.

Ardından ayaklarının içindeki siyah seyahat çantasından küçük, yastıklı bir zarf çıkardı, ben de zarfı kafenin tuvaletine götürüp açtım ve paraları ufak lavabonun içinde saydım. Dört desteye ayrılmış,